

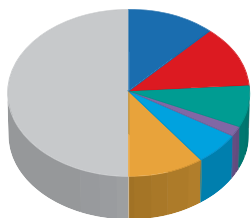
Resultaten onderzoek tegenprestatie onder organisaties

1. Inleiding

Medio maart 2020 is gestart met een online en telefonisch onderzoek onder organisaties over de tegenprestatie. In dit rapport leest u over de belangrijkste resultaten van dit onderzoek.

In totaal heeft de gemeente met 65 organisaties vaste afspraken over de tegenprestatie. Deze organisaties hebben regelmatig contact met de gemeente over plaatsingen van cliënten. Bij 44 van deze organisaties zijn cliënten aan de slag of aan de slag geweest met de tegenprestatie. Van die 44 organisaties hebben 25 organisaties meegedaan aan het onderzoek; hiervan 10 online en 15 telefonisch. Dit aantal leidt tot een representatieve steekproef onder het aantal organisaties waarmee vaste afspraken zijn. Onder de bevraagde organisaties bevinden zich 6 vrijwilligersorganisaties, 6 wijkcentra, 4 zorginstellingen, 1 sportvereniging, 3 kringloopwinkels en 5 andere organisaties (o.a. opleidingsinstituut, cultuurorganisatie). Bij deze organisaties zijn in het afgelopen jaar 116 cliënten actief (geweest).

> Aantal verschillende organisaties

- Totaal
- Vrijwilligersorganisatie
- Wijkcentrum
- Zorgcentrum
- Sportclub of sportvereniging
- Kringloopwinkel
- Anders, namelijk

In Breda zijn ca. 400 organisaties waar cliënten een tegenprestatie doen¹. Het staat een kandidaat immers vrij om zelf een plek te zoeken om de tegenprestatie te doen. In dit onderzoek heeft de gemeente zich beperkt tot het stellen van vragen aan de genoemde 44 organisaties.

Bij de ondervraagde organisaties worden diverse tegenprestaties gedaan: administratief werk, facilitaire werkzaamheden, onderhoud

¹ Het aantal van 400 organisaties komt uit de evaluatie tegenprestatie (administratief systeem keten participatie).

tuin en lichte schoonmaakwerkzaamheden, gastheer/gastvrouw, verzorgen van koffie en thee en bieden van gezelschap (praatje maken met bewoners verzorgingstehuis).

Leeswijzer

Hieronder vindt u een samenvatting van de belangrijkste resultaten. Ten behoeve van de evaluatie over de periode 1 april 2019 tot 1 april 2020 is gebruik gemaakt van de meest relevante uitspraken van de organisaties. Met de organisaties wordt het totaalresultaat afgestemd en gebruikt om beleid en de werkwijze tegenprestatie verder te ontwikkelen.

Percentages in de onderzoekresultaten zijn willekeurig afgerond naar boven of naar beneden om opgeteld tot een totaal van 100% te komen. Hierbij wordt dus opgemerkt dat er afrondingsverschillen zijn. Dit leidt niet tot positieve dan wel negatieve beïnvloeding van de resultaten.

In dit rapport worden opsommingen genoemd. Deze worden aangeduid met 'o.a.'. Deze opsommingen zijn dus niet limitatief.

2. Resultaten

Hieronder worden de antwoorden op de vragen in het onderzoek weergegeven.

2.1 Perspectief op werk en uren

Hoe groot is volgens u de kans dat een gemiddelde kandidaat die het afgelopen jaar bij uw organisatie een tegenprestatie heeft gedaan over drie jaar een betaalde baan heeft? De meeste organisaties denken dat de kans niet groot en niet klein is. Ruim een derde schat de kans in als redelijk tot heel klein. Zie hieronder in de tabel.

Perspectief op werk	
Redelijk groot	20%
Niet klein en niet groot	44%
Redelijk klein	20%
Heel klein	16%
Totaal	100%

Op de vraag of 20 uur per week een tegenprestatie verrichten haalbaar is, wordt als volgt geantwoord.

Bijna de helft van de organisaties geeft aan dat een tegenprestatie van 20 uur niet haalbaar is, zie onderstaande tabel. Ongeveer een kwart vindt dat 20 uur precies goed is voor de gemiddelde kandidaat en ook ruim een kwart vindt dat kandidaten meer dan 20 uur aan kunnen.

Uren	
De gemiddelde kandidaat besteedt 20 uur en meer zou kunnen	28%
De gemiddelde kandidaat besteedt 20 uur en meer kan zeker niet	24%
Voor de gemiddelde kandidaat is 20 uur niet haalbaar	48%
Totaal	100%

2.2 Persoonlijke ontwikkeling

De gemeente vindt het belangrijk dat cliënten perspectief hebben op persoonlijke ontwikkeling.

De tegenprestatie is vooral bedoeld om iets te leren.

Op de vraag wat de cliënten leren van hun tegenprestatie, wordt het volgende geantwoord: 60% van de ondervraagde organisaties geeft aan dat cliënten (beter) Nederlands spreken/begrijpen; 40% van de ondervraagde organisaties geeft dit niet aan.

Leren	
(beter) Nederlands spreken/begrijpen	60%
(beter) Nederlands lezen/schrijven	36%
met andere mensen contact (durven) maken	80%
met andere mensen (durven) samenwerken	96%
(beter) plannen/organiseren/afspraken nakomen/op tijd komen	80%
(beter) met de computer werken	32%
anders: zoals meedoen, arbeidsfit worden, talenten ontwikkelen, meer zelfvertrouwen, ritme opdoen	52%

2.3 Begeleiding

De gemeente vraagt van organisaties om zelf de begeleiding te bieden aan cliënten. Organisaties geven veelal aan hiertoe in staat te zijn. Op de vraag hoeveel begeleiding cliënten nodig hebben antwoorden de organisaties als volgt:

Begeleiding	
Heel veel	8%
Veel	36%
Niet veel, niet weinig	40%
Weinig	16%
Totaal	100%

De organisaties die aangeven dat er veel begeleiding nodig is merken dat er bij de cliënten vaak sprake is van taalproblemen en

gezondheidsproblemen (lichamelijke en verstandelijke beperkingen). Het merendeel van de organisaties geeft aan voldoende capaciteit (tijd en mensen) te hebben om de begeleiding te bieden.

Capaciteit	
Ruim voldoende	36%
Voldoende	32%
Niet voldoende, niet onvoldoende	8%
Onvoldoende	24%
Totaal	100%

De meerderheid van de organisaties geeft aan dat zij (ruim) voldoende kennis en vaardigheden (skills) heeft om de begeleiding te bieden.

Kennis en vaardigheden	
Ruim voldoende	56%
Voldoende	24%
Niet voldoende, niet onvoldoende	12%
Onvoldoende	8%
Totaal	100%

Een kleine meerderheid van de organisaties geeft aan geen behoefte te hebben aan ondersteuning bij de begeleiding (56%). De overige organisaties geven aan dat ondersteuning van met name de Gemeente Breda wel gewenst is, bijvoorbeeld door cursusaanbod en korte lijnen met vaste contactpersoon.

Geen ondersteuning gewenst	
Ja	56%
Nee	24%
Totaal	100%

Overigens geeft 60% van de organisaties aan te beschikken over een vaste contactpersoon bij de gemeente.

2.4 Samenwerking

Over de samenwerking met de gemeente is het merendeel van de organisaties tevreden.

Toch zijn 10 organisaties niet tevreden.

Samenwerking gemeente	
Zeer tevreden	20%
Tevreden	16%
Niet tevreden, niet ontevreden	24%
Ontevreden	36%
Zeer ontevreden	4%
Totaal	100%

Op de vraag of er iets verbeterd zou moeten worden aan de samenwerking met de gemeente antwoordt drie kwart van de organisaties (76%) dat de samenwerking met de gemeente verbeterd kan worden. De organisaties geven de volgende verbeterpunten aan:

- vaste contactpersonen benoemen
- betere afstemming over de te plaatsen cliënten
- verwachtingen over de cliënten en de mogelijkheden van de organisaties bespreken en vastleggen
- voortgangsgesprekken plannen over de cliënten

2.5 Contact organisaties onderling

In Breda werken ca. 400 organisaties met de tegenprestatie. In dit onderzoek geeft 56% van de organisaties aan geen contact te hebben met andere organisaties op het gebied van de tegenprestatie. Hiervan geven twee organisaties aan behoefte te hebben aan contact of samenwerking met andere organisaties. Uit het onderzoek blijkt niet dat hier meer aandacht voor moet komen. Organisaties zoeken elkaar zelf wel op in netwerken. De behoefte aan het delen van ervaringen wordt wel een aantal keer genoemd.

2.6 Maatwerk en vijf mogelijkheden tegenprestatie

In Breda kunnen cliënten zelf hun tegenprestatie kiezen. We noemen dit maatwerk. Dit maatwerkprincipe is bij 52% van de ondervraagde organisaties bekend. Bovendien denkt 68% van deze ondervraagde organisaties dat dit maatwerkprincipe goed werkt.

Is maatwerk niet aan de orde, m.a.w. heeft de cliënt zelf geen passende tegenprestatie gevonden, dan kan de cliënt begeleid worden door de gemeente. De gemeente kent vijf mogelijkheden van tegenprestatie: vrijwilligerswerk, mantelzorg, werken aan schulden, het doen van een beweegprogramma en het volgen van een opleiding of cursus. Bij 32% van de ondervraagde organisaties zijn deze vijf mogelijkheden bekend.

2.7 Keuze van de organisatie om tegenprestatie te bieden

De ondervraagde organisaties zijn vooral met de tegenprestatie bezig vanuit maatschappelijke betrokkenheid. De organisaties willen zich gevraagd en ongevraagd inzetten voor kwetsbare mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

2.8 Beeldvorming

Van de ondervraagde organisaties denkt 60% dat andere organisaties die zich niet bezighouden met de tegenprestatie er een neutraal beeld bij hebben.

Beeldvorming	
Positief	24%
Niet positief, niet negatief	60%
Negatief	12%
Zeer negatief	4%
Totaal	100%

De organisaties geven aan dat er mogelijk niet veel bekend is over de tegenprestatie bij andere organisaties. Ze kunnen hier niet echt een antwoord op geven. Van hen geeft 88% aan de tegenprestatie wel aan te bevelen bij andere organisaties: o.a. om mensen een kans te bieden, omdat er sprake kan zijn van een win-win situatie voor de organisatie, en ook vanwege de al goede ervaringen die zijn opgedaan.

2.9 Effect

Van de ondervraagde organisaties vindt 68% dat de tegenprestatie effect heeft op de stad.

Een aantal organisaties geeft aan dat ze cliënten zien groeien, dat eenzaamheid en sociaal isolement wordt doorbroken. Een aantal geeft aan dat het effect op de stad nog niet echt zichtbaar is, maar op den duur zal er wel een positief effect zijn.

2.10 Communicatie

Van de ondervraagde organisaties vindt 76% dat er door de gemeente meer over de tegenprestatie gecommuniceerd mag worden. Hierbij gaat het vooral over mogelijkheden en voorwaarden voor cliënten, mogelijkheden en voorwaarden voor organisaties, maar ook over het delen van goede voorbeelden en successen.

Samenvattende conclusie

Volgens de organisaties leren mensen het meest op het onderstaande:

- 80% vindt dat cliënten leren met andere mensen contact (durven) maken
- 96% vindt dat cliënten leren andere mensen (durven) samenwerken
- 80% vindt dat cliënten leren (beter) plannen/organiseren/afspraken nakomen/op tijd komen

Organisaties zien potentie in de tegenprestatie, zowel voor cliënten (die leren en meer kansen hebben) alsmede een positief effect op de stad.

Het merendeel van de organisaties geeft aan voldoende capaciteit (tijd en mensen) te hebben om de begeleiding te bieden.

De meerderheid van de organisaties geeft aan dat zij (ruim) voldoende kennis en vaardigheden (skills) heeft om de begeleiding te bieden.

Extra investering vanuit de gemeente (ondersteuning bieden, meer communicatie) in het netwerk van organisaties is hierbij wel wenselijk.